

Koenig, Harold G. 2011. *Spirituality & Health Research. Methods, Measurement, Statistics and Resources. West Conshohocken (PA): Templeton Press. (466 sivua)*

Tämä psykiatrian, käyttäytymistieteiden ja lääketieteen professori Harold Koenigin kirjoittama teos *Spirituality & Health Research* on vahva puheenvuoro hengellisyyden ja uskonnollisuuden huomioivan terveystutkimuksen puolesta. Teoksesta kuvastuu Koenigin asema yhtenä tämän tutkimusalueen vahvimpana luennoitsijana, tutkijana ja kirjoittajana sekä tutkimuskeskuksen johtajana. Teos perustuu pääosin Koenigin tutkimusseminaarisarjoihin, joita on pidetty viime vuosina Duke-yliopistossa.

Spirituality & Health Research -teos jakaantuu viiteen osaan ja useisiin alalukuihin. Selkeä sisällön jaottelu jäsentää teoksen käsikirjamaiseksi julkaisuksi. Ensimmäisessä osassa esitellään uskonnollisuuden, hengellisyyden ja terveyden välistä suhdetta valottavia tutkimuksia. Siinä syntetisoidaan lähes kolmen tuhannen määrällisen tutkimuksen löytöjä uskonnollisuuden, hengellisyyden ja terveyden välisestä suhteesta. Luvussa käsitellään objektiivisesti tällaisten tutkimusten heikkouksia ja vahvuuksia. Alusta lähtien mukana kuljetetaan myös tutkimusetiikan näkökulmia. Samalla lukijalle syntyy kuva siitä, että hengellisyyden ja uskonnollisuuden huomioiva terveystutkimus on tunnustettu tutkimuksen osa-alue kansainvälisissä tutkimusohjelmissa, mikä tosin ei kuitenkaan toistaiseksi ole juurikaan näkynyt suomalaisessa terveystieteiden tutkimusta koskevassa keskustelussa.

Teoksen toinen, kolmas ja neljäs osa painottuvat mittaamiseen ja määrällisen tutkimusaineiston käsitteelyyn. Tutkimuskysymyksen valinta, sopivan tutkimusasetelman rakentaminen ja aineistonkeruun menetelmät ovat näiden osien tärkeimpiä sisältöjä. Määrällisen tutkimuksen rinnalla käsitellään laadullista hengellisyyden ja uskonnollisuuden huomioivaa terveystutkimusta, mutta laadullisen tutkimuksen oppaaksi näistä luvuista ei kuitenkaan ole. Laadullisen tutkimuksen esittely jää pintapuoliseksi. Kaiken kaikkiaan tutkimusasetelmia ja mittauksista koskevat osat muistuttavat muiden tutkimuskirjojen vastaavia lukuja, eivätkä sinänsä tuo lukijalle paljoakaan uutta tietoa juuri hengellisyyden ja terveyden tutkimuksesta, lukuun ottamatta hengellisyyden, uskonnollisuuden ja sekularismin määritelmiä. Määritelmät osoittautuvat kuitenkin mielenkiintoisiksi, vaikka noudattavatkin samaa perinnettä aihetta sivuavien muiden tutkimusjulkaisuiden kanssa. Hengellisyyttä ja uskonnollisuutta sivuavan terveystutkimuksen tekijälle määritelmässä viitataan tuttuun asetelmaan: käsitteiden määrittely todetaan haastavaksi ja eksplisiittisten määritelmien vaikeus nostetaan esille.

Aloittelevalla tutkijalle teoksen viides osa on tärkeä, sillä se antaa vinkkejä tutkimustulosten julkaisemisesta ja rahoituksen hakemisesta tällä tunnetusti haastavalla tutkimuksen osa-alueella. Lukijan on kuitenkin pidettävä mielessä teoksen pohjoisamerikkalainen orientaatio apurahahakemisen prosesseja seurattaessa. Julkaisuvinkeiksi ovat hyviä aihealueen kokeneemmallekin tutkijalle.

Tämä teos antaa lukijalle monipuolisen kuvan uskonnollisuutta,

hengellisyyttä ja terveyttä koskevista tutkimuksesta lääketieteessä ja laajemmin terveystieteissä. Se osoittaa, että tämän alueen tutkimukselle on jo muodostunut vahvat perinteet erityisesti anglosaksisissa maissa, ja tehty tutkimus on pääsääntöisesti laadukasta, erilaisia tutkimusasetelmia hyödyntävää ja myös erityisryhmät huomioivaa. Toisaalta teos muistuttaa realistisesti tutkimusalueen haasteista: pienistä otoksista, tutkimusrahoituksen saannin vaikeudesta ja tutkimustulosten merkityksen yliarvioinnista.

Lähes 500-sivuinen tutkimusopas toimii sekä yleisenä aloittelevan tutkijan oppikirjana laadullisen ja määrällisen terveystutkimuksen opiskelijalle että oppaana hengellisyyden ja terveyden vuorovaikutusta selvittävälle peruskäsitteet tuntevalle tutkijalle. Hengellisyyden ja terveyden tutkimusta runsaasti tehnyt tutkija saattaa teokseen kuitenkin pettyä, sillä varsinaisten tutkimusesimerkkien hyödyntäminen jää vähäiseksi ja välillä lukija saattaa unohtaa lukevansa juuri tämän tutkimusalueen tutkimukseen tarkoitettua käsikirjaa. Toisaalta teoksen vahvuutena onkin juuri se, että se toimii hakuteoksena ja näin palvelee eri vaiheissa tutkimustyötään olevia tutkijoita sekä myös klinikoita. Vahvana puheenvuorona teos on tervetullut herättämään lisää keskustelua tämän tutkimusalueen merkityksestä osana kokonaisvaltaista terveystutkimusmusta.

IKALI KARVINEN

TtT, yliopettaja, Diakoniammattikorkeakoulu, Helsinki Apurahatutkija, Itä-Suomen yliopisto, kansanterveystiede, Kuopio